

Vergaderjaar 2004–2005

30 105 XIV

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) voor het jaar 2005 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2005 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
- b. de begrotingsstaat inzake de baten-lastendiensten van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C. P. Veerman

LEESWIJZER

De suppletore begroting geeft een geactualiseerd beeld van de uitvoering van de begroting 2005. In de begrotingstoelichting worden de belangrijkste beleidsmatige mutaties in een overzichtstabel weergegeven en toegelicht.

In onderdeel B van deze suppletore begroting is bij ieder beleidsartikel de tabel «Budgettaire gevolgen van beleid» opgenomen. In deze tabel zijn alle mutaties, zowel beleidsmatig relevante als technische mutaties, opgenomen. De beleidsmatig relevante mutaties worden onder de tabel toegelicht.

In de tabellen «Budgettaire gevolgen van beleid» wordt gerelateerd aan de Nota van Wijziging (TK 29 800, nr. 13) die is opgesteld naar aanleiding van de motie Verhagen c.s. (TK 28 800, nr. 4).

In verband met de instelling van de AID als dienst die een baten-lastenstelsel voert is in deze suppletore wet de openingsbalans AID per 1 januari 2005 opgenomen.

OVERZICHT BELANGRIJKSTE SUPPLETORE UITGAVENMUTATIES 2005 (VOORJAARSNOTA)

Overzicht belangrijkste suppletore uitgavenmutaties (x € 1 mln.)

	Artikelnummer	Uitgaven
Stand ontwerpbegroting 2005		1 976,3
Nota van Wijziging		- 2,1
Belangrijke suppletore mutaties:		
1. Loon- en prijsbijstelling	10	22,0
2. Implementatie natuurregelgeving	3	22,7
3. Overtekening SAN	3	0,0
4. Eindejaarsmarge	6, 8 en 11	9,1
5. Fonds Economische Structuurversterking	7	4,2
6. VROM/Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid	1	3,0
7. Brandstofcompensatie O&S-fonds	4	2,9
8. BTW-compensatie	6 en 7	2,7
9. OCW/arbeidsmarktmiddelen & extra zorg	8 en 9	2,4
10. I&R varkens	6	1,4
11. VROM & EZ/leren voor duurzame ontwikkeling	1	1,3
12. Taakstelling PIA en adviesraden	10	- 4,4
13. Leningconstructie EHS	2	- 3,6
14. Faseren robuuste verbindingen	2	0,0
15. V&W/natte natuurprojecten	2	- 1,1
16. Diversen	Diverse	0,5
Stand na 1e suppletore begroting 2005		2 037,3

Toelichting:

2. Implementatie natuurregelgeving

Op 1 april 2002 is de Flora en Faunawet in werking getreden en in de loop van 2005 zal de Natuurbeschermingswet in werking treden. Met de uitvoering van deze wetten zijn uitgaven gemoeid zoals uitvoeringskosten voor het verlenen van vergunningen en ontheffingen, de kosten van tegemoetkomingen in de schade veroorzaakt door beschermde diersoorten in het kader van de Flora- en Faunawet en de kosten van het opstellen van beheersplannen voor natuurgebieden die vallen onder de natuurbeschermingswet.

3. Overtekening SAN

Bij de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) vindt overtekening plaats. Dit leidt vanaf 2006 over een periode van zes jaar (de duur van de beheerscontracten) tot hogere uitgaven. Aangezien op de LNV-begroting reeds een groei is voorzien in de budgetten in het kader van de omslag van verwerving naar beheer, loopt de reeks meerjarig af.

4. Eindejaarsmarge

De begroting wordt vanuit de eindejaarsmarge LNV met € 8,1 mln. verhoogd. Deze wordt ingezet voor uitgaven in het kader van het fokverbod. Daarnaast wordt € 1,0 mln. vanuit de eindejaarsmarge HGIS aan de begroting toegevoegd.

5. Fonds Economische Structuurversterking

In verband met de vertraging in de uitvoering van het project Kennisnetwerk Transitie Duurzame Landbouw waarvan de niet bestede middelen uit 2004 worden doorgeschoven naar 2005 vindt een verhoging plaats. De daarmee samenhangende ontvangsten zijn eveneens naar boven bijgesteld.

6. VROM/Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid

Het ministerie van VROM levert een bijdrage van € 3,0 mln. ten behoeve van de uitvoering van de Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid (SGB).

7. Brandstofcompensatie O&S-fonds

In verband met de uitfinanciering van de (oude) Infrastructuurregeling Glastuinbouw (IRG) vindt een verhoging plaats van de uitgaven- en ontvangstenbegroting. Ten behoeve van deze uitfinanciering worden middelen vanuit de brandstofcompensatiegelden in het O&S fonds overgeheveld naar de LNV-begroting. In samenwerking met gemeenten en waterschappen, worden hiermee de beoogde verbetering van de infrastructuur in de glastuinbouwgebieden Westland en Aalsmeer bewerkstelligd.

8. BTW-compensatie

Als gevolg van de overgang van de roodvleeskeuring van het agentschap VWA/RVV naar de onafhankelijke private keuringsinstantie «Kwaliteitskeuring Dierlijke Sector» ontstaan voor het agentschap VWA/RVV BTW-kosten van ca. € 2,7 mln. De begroting wordt hiermee verhoogd.

9. OCW/arbeidsmarktmiddelen & extra zorg

Voor het aandeel van de arbeidsmarktmiddelen dat betrekking heeft op het groen onderwijs wordt door OCW budget overgeboekt. Daarnaast wordt door OCW voor extra zorg t.b.v. slechthorenden en slechtzienden, stagevergoeding HBO-groen en VOA-beleid middelen ter beschikking gesteld.

10. I&R varkens

In verband met de uitvoering van de Identificatie en Registratie (I&R) van varkens door de Gezondheidsdienst voor Dieren vindt een zowel bij de uitgavenals ontvangstenbegroting een verhoging plaats.

11. VROM & EZ/leren voor duurzame ontwikkeling

Ten behoeve van de uitvoering van het programma «Leren voor duurzame ontwikkeling 2004–2009» dat door LNV wordt gecoördineerd worden door de ministeries VROM en EZ middelen beschikbaar gesteld.

12. Taakstelling PIA en adviesraden

In verband met de taakstelling Professioneel Inkopen en Aanbesteden en de ombuiging op de bijdragen aan de adviesraden van lagere overheden wordt de begroting verlaagd.

13. Leningconstructie EHS

In de Voorjaarsnota 2004 is besloten om de grondaankopen ten behoeve van particuliere terreinbeherende organisaties te financieren via het verstrekken van leningen aan de particuliere terreinbeherende organisaties. Het ministerie van LNV vergoedt de kosten van rente en aflossing van deze leningen met een looptijd van 30 jaar aan Natuurmonumenten. Als gevolg van deze leningconstructie vallen er financiële middelen vrij.

14. Faseren robuuste verbindingen

De implementatie van de robuuste verbindingen komt later tot stand dan oorspronkelijk gepland. Derhalve is besloten een fasering aan te brengen in het budget voor robuuste verbindingen. De doelstelling om de 1e tranche van de robuuste verbindingen en in ieder geval de verwerving van de 2e tranche in 2018 af te ronden blijft echter gehandhaafd.

15. V&W/natte natuurprojecten

Ten behoeve van de uitvoering van projecten in het kader van ICES natte natuur in het IJsselmeergebied worden middelen overgeheveld naar de begroting van het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

OVERZICHT BELANGRIJKSTE SUPPLETORE ONTVANGSTENMUTATIES 2005 (VOORJAARSNOTA)

Overzicht belangrijkste suppletore ontvangstenmutaties (x € 1 mln.)

	Artikelnummer	Ontvangsten
Stand ontwerpbegroting 2004		419,3
Belangrijke suppletore mutaties:		
1. EU-ontvangsten landbouwheffingen	11	30,0
2. EU-ontvangsten vogelpest	6	11,1
3. Ramingsbijstelling natuuroffensief	3	8,0
4. Fonds Economische Structuurversterking	7	4,2
5. Brandstofcompensatie O&S-fonds	4	2,9
6. I&R varkens	6	1,4
7. Diversen	diverse	0,2
Stand na 1e suppletore begroting 2005		477,1

Toelichting:

1. De meerjarige verhoging van de ontvangsten met € 30 mln. heeft betrekking op de landbouwheffingen. Het betreft de structurele doorwerking van de toegenomen importvolumes.

2. EU-ontvangsten vogelpest

Vanuit de EU worden ontvangsten gerealiseerd voor de nasleep van de vogelpestcrisis in 2003.

3. In 2001 zijn middelen voor nieuwe natuur aan de begroting van LNV toegevoegd, welke via het Groenfonds zijn ingezet voor diverse projecten. Na afronding resteert een incidentele meevaller van € 8 mln. Deze meevaller wordt elders binnen de begroting op het natuurterrein ingezet.

ONDERDEEL B TOELICHTING OP DE BELEIDSARTIKELEN**Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)**

01 Versterking landelijk gebied	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
VERPLICHTINGEN	220 834	- 499	1 105	221 440	957	1 437	1 387	1 387
UITGAVEN	279 881	- 499	5 411	284 793	6 265	9 390	1 504	1 390
Programma-uitgaven	218 719	- 74	4 276	222 921	7 007	10 482	2 593	2 479
U0111 Gebiedenbeleid	64 916		1 865	66 781	4 000	6 645		
U0112 Kwaliteitsimpuls zandgebieden/reconstructie	14 006		- 600	13 406	- 600			
U0113 Landelijk Natuurlijk	53 654	- 25	2 306	55 935	3 031	3 992	2 801	2 687
U0114 De stedelijke omgeving «Groen in en om de stad»	50 243			50 243				
U0115 Realisering gevarieerde recreatiemogelijkheden in het landelijk gebied	33 686	- 49	705	34 342	576	- 155	- 208	- 208
U0116 Internationaal natuurlijk	2 214			2 214				
Apparaatsuitgaven	61 162	- 425	1 135	61 872	- 742	- 1 092	- 1 089	- 1 089
U0121 Apparaat	5 908	- 45		5 863	- 81	- 116	- 116	- 116
U0122 Baten-lastendiensten	55 254	- 380	1 135	56 009	- 661	- 976	- 973	- 973
ONTVANGSTEN	76 299			76 299				

Toelichting:

De meerjarige verhoging van de uitgaven op dit artikel houdt met name verband met het volgende:

- een begrotingsoverheveling van het ministerie van VROM ten behoeve van de uitvoering van de Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid (SGB) op Gebiedenbeleid (2005: € 3 mln., 2006: € 4,0 mln. en 2007: € 6,6 mln.)
- een begrotingsoverheveling van € 1,3 mln. voor 2005 t/m 2007 van de ministeries VROM en EZ op Landelijk Natuurlijk ten behoeve van de uitvoering van het programma «Leren voor duurzame ontwikkeling 2004–2009» dat door LNV wordt gecoördineerd. De verplichtingenbudgetten terzake zijn reeds in 2004 overgeheveld.
- een verhoging op Landelijk Natuurlijk als aanpassing op de invulling van het restant van de subsidietaakstelling uit het Hoofdlijnenakkoord van het kabinet Balkenende II die bij begrotingsvoorbereiding 2005 is verwerkt. Hierbij is een deel neergeslagen op het afbouwen van regelingen met betrekking tot de particulier historische buitenplaatsen (PHB's). De ombuiging is verwerkt op het onderhavige artikel. Deze had echter op beleidsartikel 3 Beheer van de EHS moeten plaats vinden. (2005: € 1 mln., 2006: € 1,8 mln., 2007 en volgende jaren € 2,8 mln.)

Binnen dit artikel wordt bovendien een budgetoverheveling verwerkt van Gebiedenbeleid naar het onderdeel Baten-lastendiensten aangezien door de Dienst Landelijk Gebied kosten worden gemaakt voor de uitvoering van de Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid.

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)

02 Realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (verwerving en inrichting)	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
VERPLICHTINGEN	136 313	- 127	20 930	157 116	2 121	- 7 632	2 038	8 317
Waarvan garanties	9 076			31 246				
UITGAVEN	149 154	- 127	- 2 719	146 308	- 47 289	- 52 622	- 34 828	- 29 628
Programma-uitgaven	131 065		- 3 054	128 011	- 47 050	- 52 300	- 34 500	- 29 300
U0211 Verwerving droge EHS	74 004		- 7 000	67 004	- 44 300	- 46 400	- 32 000	- 24 300
U0212 Verwerving natte EHS	11 563			11 563				
U0213 Inrichting droge EHS	32 217		5 360	37 577		- 900	- 2 500	- 5 000
U0214 Inrichting natte EHS	13 281		- 1 414	11 867	- 2 750	- 5 000		
Apparaatsuitgaven	18 089	- 127	335	18 297	- 239	- 322	- 328	- 328
U0221 Apparaat	2 949	- 22		2 927	- 39	- 56	- 56	- 56
U0222 Baten-lastendienst	15 140	- 105	335	15 370	- 200	- 266	- 272	- 272
ONTVANGSTEN	10 568			10 568				

Toelichting:

De meerjarige verlaging van de uitgaven op dit artikel houdt met name verband met het volgende:

- In de Voorjaarsnota 2004 is besloten om de grondaankopen ten behoeve van particuliere terreinbeherende organisaties te financieren via het verstrekken van leningen aan de particuliere terreinbeherende organisaties. Het ministerie van LNV vergoedt de kosten van rente en aflossing van deze leningen met een looptijd van 30 jaar aan Natuurmonumenten. Als gevolg van deze leningconstructie vallen er financiële middelen vrij. De meerjarige verlaging is als volgt: 2005: - € 3,6 mln., 2006: - € 12,8 mln., 2007: - € 20,1 mln., 2008: - € 7,7 mln. en 2009: - € 2,0 mln.
- Met betrekking tot de robuuste verbindingen is besloten een fasering aan te brengen vanaf 2006. Reden is dat de implementatie van de robuuste verbindingen later tot stand komt t.o.v. de eerdere planning. De verlaging is als volgt: 2006 en 2007: - € 12,2 mln., 2008: - € 16,8 mln. en 2009: - € 17,3 mln. op Verwerving droge EHS en Inrichting droge EHS.
- Er heeft een meerjarige verlaging plaats gevonden op grond van de Nota van Wijziging (uitvoering motie Verhagen) van € 15 mln. voor 2006 en 2007 en € 10 mln. vanaf 2008.
- Het budget bij Verwerving droge EHS wordt voor 2005 en 2006 verlaagd met € 3,0 mln. Het betreft de meerjarige doorwerking van het amendement van der Ham voor het opzetten van een soorten-databank. Vanwege het beheersmatige karakter van deze uitgaven (gegevensvoorziening) wordt dit bedrag aan het beheersonderdeel toegevoegd (artikel 3 Beheer van de EHS).
- Tenslotte wordt vanuit Inrichting natte EHS € 1,1 mln. overgeheveld naar de begroting van Verkeer en Waterstaat voor de uitvoering van projecten in het kader van ICES natte natuur in het IJsselmeergebied. (2005: - € 1,1 mln., 2006: - € 2,8 mln. en 2007 - € 5 mln.).

Naast deze meerjarige mutaties wordt onderstaande incidentele mutatie voor 2005 verwerkt.

- Inrichting droge EHS wordt voor 2005 met € 5,4 mln. verhoogd. Dit betreft een technische correctie aangezien een deel van het kasbudget van de Subsidierегeling Natuurbeheer (artikel 3) betrekking heeft op inrichtingskosten

Verplichtingen

In verband met de leningconstructie van de Particuliere Natuurbeschermingsorganisaties (PNB's) waarbij grondverwerving ten behoeve van de EHS niet meer rechtstreeks uit de begroting wordt gefinancierd maar gebruik wordt gemaakt van leningen met een lange looptijd wordt het verplichtingenbudget meerjarig verhoogd. Het betreft hier garantieverplichtingen. De meerjarige reeks is als volgt: 2005: € 22,2 mln., 2006: € 53,3 mln., 2007: € 45,0 mln., 2008: € 37,9 mln. en 2009: € 42,9 mln. De overige verplichtingenmutaties worden bij de uitgaven toegelicht.

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)

03 Realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (beheer)	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
VERPLICHTINGEN	142 075	- 226	17 205	159 054	23 435	17 957	10 734	5 829
UITGAVEN	173 293	- 226	20 185	193 252	31 772	26 294	19 071	14 166
Programma-uitgaven	153 968	- 115	19 740	173 593	31 508	26 121	18 921	14 021
U0311 Beheer van de EHS	153 968	- 115	19 740	173 593	31 508	26 121	18 921	14 021
Apparaatsuitgaven	19 325	- 111	445	19 659	264	173	150	145
U0321 Apparaat	2 155	- 16		2 139	- 29	- 41	- 41	- 41
U0322 Baten-lastendienst	17 170	- 95	445	17 520	293	214	191	186
ONTVANGSTEN	14 163		8 000	22 163				

Toelichting:

Uitgaven

- Op 1 april 2002 is de Flora en faunawet in werking getreden en in de loop van 2005 zal de Natuubeschermingswet in werking treden. Met de uitvoering van deze wetten zijn kosten gemoeid zoals uitvoeringskosten voor het verlenen van vergunningen en ontheffingen, kosten van tegemoetkomingen in de schade veroorzaakt door beschermde diersoorten en de kosten van het opstellen van beheersplannen voor natuurgebieden die vallen onder de natuurbeschermingswet. Derhalve wordt Beheer van de EHS meerjarig met de volgende bedragen verhoogd: 2005: € 22,7 mln., 2006: € 19,3 mln., 2007: € 22,2 mln., 2008: € 17,8 mln. en 2009: € 15,7 mln.
- Met betrekking tot de subsidieregeling agrarisch natuurbeheer zijn voor 2005 meer aanvragen ingediend dan het beschikbare budget voor deze regeling. Voor de periode 2006 tot en met 2011 gaat het globaal om een overschrijding van € 60 mln. (circa € 10 mln. per jaar). Gezien het belang van deze regeling worden alle aanvragen die aan de voorgeschreven voorwaarden voldoen in deze aanvraagperiode gehonoreerd.

Verplichtingen

Het verschil in omvang tussen verplichtingenbijstelling en de uitgavenbijstelling houdt grotendeels verband met een meerjarige compensatie van € 8,3 mln. voor de verplichtingenoverschrijding in 2004. Deze werd veroorzaakt doordat de omslag van minder verwerving naar meer beheer heeft geleid tot een groot aantal aanvragen voor de Subsidieregelingen Natuurbeheer en Agrarisch natuurbeheer in 2004.

Compensatie vindt plaats op het verwervingsbudget voor de EHS. De hiermee samenhangende meerjarige budgetverhoging is als volgt: 2006: € 10,0 mln., 2007: € 7,2 mln., 2008: € 4,4 mln. en 2009: € 1,6 mln.

Voor de overige meerjarige wijzigingen op Beheer van de EHS wordt verwezen naar de toelichtingen bij de artikelen 1 en 2.

Vanwege de overgang van de afdeling Recht en Rechtsbescherming naar de Dienst Regelingen is het onderdeel Baten-lastendienst verhoogd met € 0,4 mln. vanuit artikel 11 Algemeen.

Ontvangsten

In 2001 zijn middelen gestort in het Groenfonds in het kader van natuur-offensief. Hiervan is nog een bedrag van €8 mln. beschikbaar. Met deze extra middelen van € 8 mln. worden in 2005 de hoger uitvoeringskosten van de Flora en faunawet en de natuurbeschermingswet gefinancierd.

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)

04 Economische perspectiefvolle agroketens	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
VERPLICHTINGEN	52 097	- 155	14 181	66 123	- 9 472	- 351	- 371	- 373
UITGAVEN	66 475	- 155	2 712	69 032	- 241	- 351	- 371	- 373
Programma-uitgaven	41 606		2 712	44 318				
U0411 Versterking concurrentiekracht agrofoodcomplex	6 419		- 146	6 273				
U0412 Herstructurering veehouderij	4 857		- 35	4 822				
U0413 Herstructurering glastuinbouw	23 401		2 893	26 294				
U0414 Herstructurering visserij	6 929			6 929				
Apparaatsuitgaven	24 869	- 155		24 714	- 241	- 351	- 371	- 373
U0421 Apparaat	5 167	- 45		5 122	- 79	- 114	- 114	- 114
U0422 Baten-lastendienst	19 702	- 110		19 592	- 162	- 237	- 257	- 259
ONTVANGSTEN	12 842		2 874	15 716				

Toelichting:

In verband met de openstelling van de Regeling Structuurverbetering Glastuinbouw (eind 2004–maart 2005) wordt het verplichtingenbudget 2005 verhoogd met € 14,2 mln. Hiervoor wordt onder meer het beschikbare verplichtingenbudget 2006 ad € 9,2 mln. naar voren geschoven. Met deze laatste openstelling zal de beleidsdoelstelling van 1 000 ha nieuw glas worden gehaald.

De verhoging van het uitgaven- en ontvangstenbudget op dit artikel houdt verband met de uitfinanciering van de (oude) Infrastructuurregeling Glastuinbouw (IRG). Hiervoor worden middelen vanuit de brandstofcompensatiegelden in het O&S fonds voor de Landbouw overgeheveld naar de LNV-begroting. In samenwerking met gemeenten en waterschappen, worden hiermee de beoogde verbetering van de infrastructuur in de glastuinbouwgebieden Westland en Aalsmeer bewerkstelligd.

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)

05 Bevorderen duurzame productie	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
VERPLICHTINGEN	197 046	- 821	2 070	198 295	- 1 324	- 1 981	- 1 924	- 1 915
UITGAVEN	182 792	- 821	1 486	183 457	- 1 153	- 1 810	- 1 924	- 1 915
Programma-uitgaven	37 568		1 428	38 996	171	171		
U0511 Bevorderen biologische landbouw	6 714		600	7 314				
U0512 Vermindering milieubelasting door gebruik van dierlijke mest en mineralen binnen milieunormen	17 274		328	17 602	171	171		
U0513 Een duurzamer gewas-beschermingspraktijk	4 515		500	5 015				
U0514 Verbetering dierenwelzijn	342			342				
U0515 Ecologisch duurzame visserij	8 723			8 723				
Apparaatsuitgaven	145 224	- 821	58	144 461	- 1 324	- 1 981	- 1 924	- 1 915
U0521 Apparaat	12 822	- 73		12 749	23	- 34	- 34	- 34
U0522 Baten-lastendienst	132 402	- 748	58	131 712	- 1 347	- 1 947	- 1 890	1 881
ONTVANGSTEN	30 660		402	31 062	171	171		

De verhoging van het verplichtingen- en uitgavenbudget 2005 op dit artikel houdt verband met:

- de openstelling 2005 van de Kaderregeling Kennis en Advies, onderdeel biologische landbouw (€ 0,6 mln. vanuit artikel 9);
- de openstelling van de regeling productie en afzet van honingproducten. Hiervan wordt 50% bijgedragen door de directie Kennis (vanuit artikel 7) en 50% gefinancierd door de EU.
- Een correctie ten behoeve van de uitvoering van het project «Telen met toekomst». In 2004 is hiervoor nl. twee maal (in de 1e suppletore begroting 2004 én bij begrotingsvoorbereiding) € 0,5 mln. overgeboekt naar DLO.

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)

06 Voedselveiligheid, voedselkwaliteit en diergezondheid	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
VERPLICHTINGEN	90 647	- 245	11 814	102 216	5 482	5 295	5 286	5 285
UITGAVEN	93 108	- 245	11 814	104 677	5 482	5 295	5 286	5 285
Programma-uitgaven	50 077		9 347	59 424	2 040	2 040	2 040	2 040
U0611 Bewaking en verhoging van diergezondheidsniveau en effectieve bestrijding van dierziekten	18 207		9 418	27 625	2 040	2 040	2 040	2 040
U0612 Bevorderen van de veiligheid van voedsel ten behoeve van de consumentenbescherming en de stimulering van voedselkwaliteit	31 870		- 71	31 799				
Apparaatsuitgaven	43 031	- 245	2 467	45 253	3 442	3 255	3 246	3 245
U0621 Apparaat	12 312	- 53		12 259	- 94	- 135	- 135	- 135
U0622 Baten-lastendienst	30 719	- 192	2 467	32 994	3 536	3 390	3 381	3 380
ONTVANGSTEN			12 450	12 450	19 940	2 040	2 040	2 040

Toelichting:

De meerjarige verhoging van de programmauitgaven houdt verband met:

- De uitvoering van de Identificatie en Registratie (I&R) van varkens door de Gezondheidsdienst voor Dieren € 1,35 mln. in 2005 en € 2,04 mln. structureel, tegenover deze hogere uitgaven staan hogere ontvangsten.
- Uitgaven in het kader van het fokverbod (varkenspest), waarvoor vanuit de LNV-eindejaarsmarge € 8,1 mln. aan het artikel is toegevoegd.

De meerjarige verhoging van de apparaatsuitgaven houdt verband met de BTW compensatie in het kader van de overdracht roodvleeskeuring van € 2,0 mln. in 2005 en € 3,4 mln. structureel.

De verhoging van het ontvangstenbudget met € 11,1 mln. in 2005 en € 17,9 mln. in 2006 betreft EU-ontvangsten vogelpest.

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)

07 Kennisontwikkeling en innovatie	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
VERPLICHTINGEN	201 931	- 441	19	201 509	- 482	- 1 168	- 1 168	- 1 168
UITGAVEN	205 997	- 441	4 692	210 248	- 482	- 1 168	- 1 168	- 1 168
Programma-uitgaven	201 589	- 408	4 692	205 873	- 423	- 1 083	- 1 083	- 1 083
U0713 Kennisbasis	26 551		5 789	32 340	3 712	3 605	3 599	3 599
U0714 Beleidsondersteunend onderzoek	123 588	- 408	- 1 797	121 383	- 4 835	- 5 388	- 5 382	5 382
U0715 Wettelijke onderzoekstaken	51 450		700	52 150	700	700	700	700
Apparaatsuitgaven	4 408	- 33		4 375	- 59	- 85	- 85	- 85
U0721 Apparaat	4 408	- 33		4 375	- 59	- 85	- 85	- 85
ONTVANGSTEN	15 158		4 144	19 302	- 56	- 56	- 56	- 56

Toelichting:

De verhoging van het uitgavenbudget 2005 houdt met name verband met de uitvoering van het project Kennisnetwerk Transitie Duurzame Landbouw welke vanuit het Fonds Economische Structuurversterking (FES) gefinancierd wordt. Dit leidt tot het doorschuiven van € 4,2 mln. naar 2005 op het artikelonderdeel beleidsondersteunend onderzoek. Daarmee samenhangende wordt de ontvangstenraming eveneens naar boven bijgesteld.

Daarnaast vindt binnen dit artikel een meerjarige overheveling plaats van de bijdrage DLO ten behoeve van rente en aflossing leningen (€ 5,8 mln. 2005, € 3,9 mln. 2006 e.v. jaren). Om de besteding van de middelen op het juiste artikelonderdeel te kunnen verantwoorden wordt het betreffende budget overgeheveld vanuit beleidsondersteunend onderzoek naar kennisbasis.

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)

08 Kennisvoorziening	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
VERPLICHTINGEN	573 758	470	5 885	580 113	6 356	7 356	7 356	7 356
UITGAVEN	561 501	470	5 819	567 790	5 964	7 356	7 356	7 356
Programma-uitgaven	561 501	470	5 819	567 790	5 964	7 356	7 356	7 356
U0811 Voorzieningen groen onderwijs	561 501	470	5 819	567 790	5 964	7 356	7 356	7 356
ONTVANGSTEN	30			30				

Toelichting:

De meerjarige verhoging van het verplichtingen- en uitgavenbudget houdt met name verband met:

- het structureel overhevelen van rijksbijdragen VO/MBO (€ 2,8 mln.) van artikel 9 naar artikel 8 in verband met leerlinggebonden ICT-bijdragen.
- het terugdraaien van diverse onderwijsmaatregelen (invoering leeftijdsgrens, verhoging collegegeld en afschaffing bekostiging niet-Eu-studenten) op grond van de motie Verhagen welke reeds zijn verwerkt bij Nota van Wijziging. (€ 0,5 mln. voor 2005, € 2,4 mln. voor 2006 en € 3,4 mln. vanaf 2007.)
- van OCW verkregen middelen voor kinderopvang en extra zorg voor o.a. slechthorenden (€ 0,7 mln. voor 2005 en 2006, € 1,1 mln. voor 2007 e.v. jaren).
- daarnaast wordt vanuit artikel 9 voor 2005 € 2,3 mln. aan dit artikel toegevoegd voor de rijksbijdrage IPC's.

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)

09 Kennisverspreiding	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
VERPLICHTINGEN	62 246	- 265	- 3 829	58 152	22	1 748	1 747	1 747
UITGAVEN	63 506	- 265	- 3 929	59 312	22	1 748	1 747	1 747
Programma-uitgaven	62 894	- 262	- 3 956	58 676	- 1	1 728	1 728	1 728
U0916 Vakdepartementaal onderwijs-beleid	29 694		- 2 644	27 050	- 361	- 361	- 361	361
U0917 Algemeen onderwijsbeleid	24 800		- 712	24 088	622	2 351	2 351	2 351
U0918 Voorlichting	8 400	- 262	- 600	7 538	- 262	- 262	- 262	- 262
Apparaatsuitgaven	612	- 3	27	636	23	20	19	19
U09.22 Baten-lastendienst	612	- 3	27	636	23	20	19	19
ONTVANGSTEN	45			45				

Toelichting:

De (per saldo) verlaging van het verplichtingen- en uitgavenbudget 2005 en de meerjarige verhoging daarvan vanaf 2006 houdt met name verband met:

- van OCW ontvangen arbeidsmarktmiddelen voor het groen onderwijs (€ 2,1 mln. in 2005 oplopend naar € 5,2 mln. vanaf 2006.)
- het overhevelen naar artikel 8 van bedragen voor de rijksbijdrage

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)

10 Nominaal en Onvoorzien	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Totaal mutaties	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)	(5)=(1+4)				
VERPLICHTINGEN	- 2 262	2 331	17 256	19 587	17 325	4 872	3 062	3 048	3 094
UITGAVEN	- 2 262	2 331	17 256	19 587	17 325	4 872	3 062	3 048	3 094
Programma-uitgaven									
Apparaatsuitgaven	- 2 262	2 331	17 256	19 587	17 325	4 872	3 062	3 048	3 094
U 1021 Prijsbijstelling			7 117	7 117	7 117	7 509	7 719	7 778	7 884
U 1022 Loonbijstelling	69		14 536	14 536	14 605	2 185	2 160	2 157	2 157
U 1023 Onvoorzien	- 2 331	2 331	- 4 397	- 2 066	- 4 397	- 4 822	- 6 817	- 6 887	6 947
ONTVANGSTEN									

Toelichting:

De verhoging van het meerjarige verplichtingen- en uitgavenbudget houdt verband met de toedeling van de loon- en prijsbijstellingstranche 2005 (waaronder een incidentele compensatie van de negatieve arbeidsvoorwaardenruimte 2005). Budgettaire toedeling van deze loon- en prijsbijstelling wordt verwerkt in de begroting 2006.

Op het onderdeel onvoorzien is het LNV-aandeel in de inkoopstaakstelling (€ - 4,2 mln. in 2005, € - 7,2 mln. in 2006 en € - 11,6 mln. structureel vanaf 2007) en de taakstelling adviesraden (- 0,2 mln. structureel), waartoe het kabinet bij Voorjaarsnota heeft besloten, voorlopig verwerkt. Daarnaast is de Nota van Wijziging verwerkt.

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1 000)

11 Algemeen	Stand ontwerp-begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2005	Totaal mutaties	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutatie 2006	Mutatie 2007	Mutatie 2008	Mutatie 2009
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)	(5)=(1+4)				
VERPLICHTINGEN	202 851	- 2 082	378	- 1 704	201 147	- 3 313	- 3 769	- 3 770	- 3 771
UITGAVEN	202 847	- 2 082	378	- 1 704	201 143	- 3 313	- 3 769	- 3 770	- 3 771
Programma-uitgaven	43 161	- 1 500	1 000	- 500	42 661	- 1 500	- 1 500	- 1 500	- 1 500
U1111 Emancipatie	204				204				
U1113 Internationale contributies	7 419		1 000	1 000	8 419				
U1114 Uitvoering van EU-maatregelen	35 538	- 1 500		- 1 500	34 038	- 1 500	- 1 500	- 1 500	- 1 500
Apparaatsuitgaven	159 686	- 582	- 622	- 1 204	158 482	- 1 813	- 2 269	- 2 270	- 2 271
U1121 Apparaat	159 686	- 582	- 622	- 1 204	158 482	- 1 813	- 2 269	- 2 270	- 2 271
U1122 Baten-lastendiensten									
ONTVANGSTEN	259 534		30 000	30 000	289 534	30 000	30 000	30 000	30 000

Toelichting:

De meerjarige verlaging van het programmauitgaven (€ 1,5 mln. vanaf 2004) houdt verband met de invulling van de efficiencytaakstelling productschappen. In 2005 wordt het programmabudget 2005 vanuit de eindejaarsmarge HGIS met € 1 mln. verhoogd ten behoeve van een bijdrage aan de FAO-waterconferentie.

De meerjarige verlaging van de apparaatsuitgaven houdt verband met de

overheveling van de afdeling rechtsbescherming van de directie Juridische zaken naar de dienst Regelingen en met de invulling van de efficiëncytaakstelling nota van wijziging.

De meerjarige verhoging van de ontvangsten met € 30 mln. heeft betrekking op de landbouwheffingen. Het betreft de structurele doorwerking van de toegenomen importvolumes.

Openingsbalans AID per 1 januari 2005

Activa	Bedragen x € 1 000	Passiva	Bedragen x € 1 000
Immateriële vaste activa	1 555	Eigen vermogen	0
		* exploitatiereserve	0
Materiële vaste activa	6 414	* verplichte reserve	0
* grond	0	* onverdeeld resultaat	0
* installaties & inventaris	1 464		
* overige materiële vaste activa	4 950	Leningen bij het MvF	7 969
Voorraden	0	Voorzieningen	1 377
Debiteuren	58	Crediteuren	389
Vordering moederdepartement	2 831,5	Nog te betalen	2 558
Nog te ontvangen/vooruitbetaald	1 434		
Liquide middelen	0,5		
Totaal activa	12 293	Totaal passiva	12 293

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De activa en de passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld.

Onderstaand wordt per balanspost een korte toelichting gegeven.

ACTIVA

De immateriële vaste activa

Deze worden gewaardeerd tegen het bedrag van de bij derden bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De gehanteerde afschrijvingstermijn bedraagt 5 jaar; er is geen restwaarde. Voor de immateriële vaste activa is de waardering van de historische kosten voor een belangrijk deel benaderd op basis van een functiepuntenanalyse.

De immateriële vaste activa bestaan voornamelijk uit het bedrijfsinformatiesysteem SPIN van de AID en de softwarepakketten voor de kantoorautomatisering. Het systeem SPIN is te kwalificeren als een Enterprise Resource Planning (ERP) systeem. De investeringen in dit systeem hebben met name plaatsgehad in de jaren 1998 tot en met 2001.

Op 1 januari 2002 is het systeem integraal beschikbaar gekomen voor de AID.

De materiële vaste activa

Deze worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur, waarbij de volgende lineaire afschrijvingstermijnen zijn gehanteerd:

- Inventaris en installaties: 5-10 jaar
- Overige materiële vaste activa: 2-5 jaar

De overige materiële vaste activa bestaan voornamelijk uit dienstauto's, vaartuigen en hardware.

Uitsluitend voor de dienstauto's wordt een restwaarde gehanteerd.

Het verloop van de materiële/immateriële vaste activa is als volgt.

Waardeverloop vaste activa (bedragen x € 1 000)

	Materiële vaste activa		Immateriële vaste activa
	Installaties & inventaris	Overige materiële vaste activa	
Aanschafwaarde ¹	2 523	10 820	4 056
Cumulatieve afschrijvingen	1 059	5 870	2 501
Boekwaarde per 1 januari 2005	1 464	4 950	1 555

¹ Aanschafwaarde bedrijfsinformatiesysteem SPIN is benaderd op basis van een functiepunten-analyse.

Debiteuren

Deze post bestaat uit vorderingen op externe afnemers van goederen en diensten. Op de debiteuren is een getroffen voorziening voor dubieuze debiteuren in mindering gebracht.

Vordering op het moederdepartement

Deze wordt gevormd door het saldo van de kortlopende vorderingen en schulden en de voorzieningen.

Nog te ontvangen/vooruitbetaald (bedragen x € 1 000)

	01-01-2005
Vooruitbetaalde bedragen	1 117
Voorschotten en overige vorderingen	187
Overig nog te ontvangen/factureren	130
Totaal	1 434

De aan derden vooruitbetaalde bedragen vloeien voornamelijk voort uit contractuele afspraken op basis waarvan de AID de verplichting heeft bepaalde kosten vooraf te voldoen.

De interne vorderingen en voorschotten hebben betrekking op de bij het personeel in rekening gebrachte kosten voor het privé-gebruik van bedrijfsmiddelen alsmede de aan personeel verstrekte voorschotten inzake bijvoorbeeld studies en buitenlandse dienstreizen. De verstrekte voorschotten hebben dan ook voor ca. 80% betrekking op het eigen personeel.

De *liquide middelen* bestaan uitsluitend uit de kassaldi van de AID per 1 januari 2005.

PASSIVA

Eigen vermogen

De AID heeft bij de start als baten-lastendienst per 1 januari 2005 geen eigen vermogen. Bij de toekomstige vermogensontwikkeling wordt uitgegaan van een geleidelijke opbouw van de exploitatiereserve. Deze exploitatiereserve groeit, conform de «Regeling Vermogensvoorschriften Baten-lastendiensten», tot maximaal 5% van de gemiddelde omzet. De opbouw van deze reserve zal moeten worden bereikt door middel van het

instellen van efficiencymaatregelen. In de voor het jaar 2005 vastgestelde tarieven is namelijk geen risico opslag meegenomen. Bij de start als baten-lastendienst heeft de AID derhalve geen eigen vermogen waarmee tegenvallers in de bedrijfsvoering, conform het met de eigenaar overeengekomen risicobeleid, kunnen worden opgevangen.

Leningen bij het Ministerie van Financiën (MvF)

Bij het Ministerie van Financiën is een aanvraag voor de zogenaamde *initiële* lening ingediend. Deze lening is in de openingsbalans verwerkt. De aanvraag omvat in totaliteit zeven deelleningen die dienen ter financiering van de door de AID per 1 januari 2005 over te nemen vermogensbestanddelen (vaste activa). De leningen zijn rentedragend en hebben een looptijd van minimaal één jaar.

Vorzieningen (bedragen x € 1 000)

	01-01-2005
Voorziening wachtgeld	714
Voorziening CBD-contract	663
Totaal	1 377

De wachtgeldvoorziening is gevormd ter dekking van de verwachte kosten die voortvloeien uit bestaande wachtgeldverplichtingen. Jaarlijks zullen onttrekkingen aan deze voorziening plaatsvinden.

De voorziening voor het CBD-contract vloeit voort uit het feit dat de AID optreedt als uitvoerder van dit contract en uit hoofde daarvan de verplichting draagt om voor de medewerkers onder dit contract een afkoopsom te betalen op het moment dat dit afloopt. De onttrekkingen aan deze voorziening zullen in het jaar 2006 zijn afgerond.

Crediteuren

Dit betreft de handelscrediteuren.

Nog te betalen (bedragen x € 1 000)

	01-01-2005
Nog te betalen personele lasten	2 082
Vooruit gefactureerde bedragen	50
Nog aan fiscus af te dragen loonheffing	125
Overige nog te betalen bedragen	301
Totaal	2 558

De nog te betalen personele lasten bestaan uit: (bedragen x € 1 000)

	01-01-2005
Nog te betalen vakantiegeld	1 024
Nog te betalen tegemoetkoming ziektekosten	450
Overige nog te betalen personele lasten	608
Totaal	2 082

De overige personele lasten bestaan uit nog te betalen reis- en onkostenvergoedingen, de overlopende verlof en meeruren alsmede de in 2005 te betalen wachtgeldten. Het maximum aantal verlof uren dat jaarlijks door een medewerker met een fulltime dienstverband mag worden meege-
nomen naar het volgende jaar bedraagt 57,6 uur. Uitsluitend het over-

schot aan verlof uren ten opzichte van dit maximum is in de balans opgenomen en gewaardeerd tegen het bruto uurloon, inclusief sociale lasten.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De AID kent naast de verplichtingen die in de balans zijn opgenomen ook financiële verplichtingen die niet uit de balans blijken.

Het gaat hierbij allereerst om meerjarige contracten met een einddatum, die exploitatiekosten veroorzaken (totaalbedrag € 3 841 000). Daarnaast betreft het lopende overeenkomsten inzake de levering van goederen en/of diensten met een waarde van meer dan € 10 000 (totaalbedrag € 1 002 000). Voor al deze verplichtingen is dekking aanwezig. De totale verplichtingen bedragen € 4 843 000. Van dit bedrag komt € 3 085 000 in 2005 ten laste van de exploitatie; de overige € 1 758 000 vanaf het jaar 2006.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen (bedragen x € 1 000)

	Totaal	2005	2006 e.v.
Overeenkomsten inzake levering goederen/diensten	1 002	1 002	
Meerjarige contracten inzake exploitatie	3 841	2 083	1 758
	4 843	3 085	1 758